

‘Waarom niet in glas?’

Boerderijzuivelbereiders die plastic flessen en potten gebruiken voor hun zuivel, krijgen geregeld de vraag van consumenten: ‘Waarom niet in glas? Dat is milieuvriendelijker.’ Dat vraagt om een gedegen antwoord.

HENKTEN HAVE

De vraag welke verpakking het milieuvriendelijkst is, bijvoorbeeld papier, glas of plastic, is niet makkelijk te beantwoorden. Voor de productie van verpakkingsmaterialen onttrekken we in alle gevallen grondstoffen aan de natuur.

Als het gaat om glas of plastic, is glas niet automatisch milieuvriendelijker. Dat zegt ook de onafhankelijke voorlichtingsorganisatie Milieu Centraal. Er spelen volgens die organisatie heel veel factoren mee. Eenmalig PET (plastic) is in veel gevallen beter voor het klimaat dan eenmalig glas; de PET-verpakking moet dan zes keer lichter zijn dan het eenmalige glas, en in veel gevallen is dat zo. Glazen statiegeldflessen is een iets ander verhaal: als een glazen fles vaak opnieuw gevuld wordt, spaart dat nieuwe grondstoffen, energie en afval. “Maar”, zegt de woordvoester van Milieu Centraal, “de grootste milieu-impact zit ‘m niet in de verpakking, maar in het product. Het belangrijkste is dat je het koopt in een verpakking op maat, zodat niets verspild wordt. Eet of drink de inhoud op en gooi niets weg. En voor de verpakkingen geldt: gooi ze indien mogelijk gescheiden weg, zodat ze gerecycled kunnen worden.”

Recyclebaar plastic

De milieubelasting van plastic neemt af als het kan worden gerecycled. Loek Waegemaekers, verpakkingstechnoloog bij The LCA Centre in Beuningen dat uitgebreide milieu-impactbepalingen (Life Cycle Assessments, LCA's) opstelt, zei vorig jaar al in De Zelfkazer dat er steeds meer gebruik gemaakt gaat worden van verpakkingen van één kunststofsoort, omdat die volledig te recycelen zijn. Volgens Waegemaekers kunnen we niet zonder plastic en zullen plastic verpakkingen niet verdwijnen.

Groene Hart Coöperatie

Ondanks de geringe verschillen qua milieu-impact tussen glas en plastic (als plastic niet

als zwerfafval eindigt), blijven consumenten kritisch over het gebruik van plastic. Ook de Groene Hart Coöperatie heeft daarmee te maken. Boerderijzuivelbereiders die zijn aangesloten bij de coöperatie gebruiken namelijk vooral plastic flessen vanwege praktische bezwaren van glas, zoals het gewicht van de flessen (zwaardere arbeid) en kans op breuk. Ook vragen zij zich af of glas milieuvriendelijker is dan plastic. Zo zorgt glas voor meer brandstofverbruik bij het vervoer ervan. Ook kost het reinigen van glazen flessen voor hergebruik water, energie en reinigingsmiddel. Consumenten begrijpen de keuze voor plastic echter niet meteen. Sophie de Groot, medewerker sales en productontwikkeling bij de Groene Hart Coöperatie, vertelt: “Mensen mailen ons: ‘Nu hebben jullie zulke mooie producten en dan stoppen jullie die in plastic. We willen met z'n allen toch minder plastic gaan gebruiken? Waarom doen jullie de zuivel niet in glas?’ Zeker een keer in de maand krijgen we vragen over het gebruik van plastic flessen. Als we dan een reactie terugsturen met uitleg, snappen de meeste mensen wel dat we voor plastic kiezen.” De Groot zegt dat het wel belangrijk is dat mensen het plastic afval scheiden, zodat het gerecycled kan worden. “We denken er wel eens over om een inleverdepot in te richten voor plastic flessen, bijvoorbeeld bij de Hoogvliet-supermarkten, naast de glasbak. Dat zouden we dan doen uit marketingoogpunt, om meteen een antwoord te hebben op vragen over het plasticgebruik. En omdat afval scheiden en recycelen nu eenmaal hoort bij een milieuverantwoorde levenshouding.”

Een beetje grijs

Als het kan gebruikt de Groene Hart Coöperatie flessen van gerecycled plastic. Bij melk en melkachtige producten is dat lastig. Sophie de Groot: “We hebben dat gedaan, maar na een

FOTO: ANARERATE - PICABAY

week kregen we zoveel klachten, want gerecyclede flessen zijn niet helemaal helder, maar een beetje grijs. Als je daar melk in doet lijkt het of er een drabrandje onderin zit. Het regende klachten. Binnen drie weken zijn we gestopt met die flessen.” Maar de techniek schrijdt voort, in de toekomst zullen er waarschijnlijk ook heldere flessen van gerecycled plastic gemaakt kunnen worden, verwacht De Groot. “De consument is nog niet zover of nog niet voldoende voorgelicht over de niet-heldere flessen. In een supermarkt is dat lastig, daar moet het product zichzelf verkopen. In een speciaalzaak of op de markt is er een verkoper die wat kan uitleggen.”

Kwestie van tijd

Dalibor Repija van leverancier van plastic verpakkingen Ducona Holland zei eerder al in De Zelfkazer dat niet alle winkels voorstander zijn van de gerecyclede flessen (rPET) omdat de flessen vooral onderin wat minder doorzichtig zijn. “Zeker bij witte zuivelproducten valt dit sterk op. De kleur roept vaak vragen op bij consumenten omdat men dit nog niet gewend is en het gevoel heeft dat de fles ‘vies’ is. Wij denken dat het een kwestie van tijd is voordat de ‘donkerder’ fles een alom bekend fenomeen wordt en men die niet meer als negatief ziet.” 🤔